

Slovensko zdravniško društvo
Sekcija za preventivno medicino
Slovenian Preventive Medicine Society

CEPLJENJE PROTI PNEVMOKOKNIM OKUŽBAM PRI OTROCIH IN ODRASLIH

Alenka Trop Skaza

**12. februar 2019
Hotel Slon, Ljubljana**

Pnevmokokne okužbe

Invazivne

- Bakteriemična pljučnica
- Sepsa
- Meningitis
- Artritis/osteomielitis
- Perikarditis
- Peritonitis

Neinvazivne

- Akutno vnetje srednjega ušesa
- Pljučnica
- Sinusitis

Dejavniki tveganja za okužbo

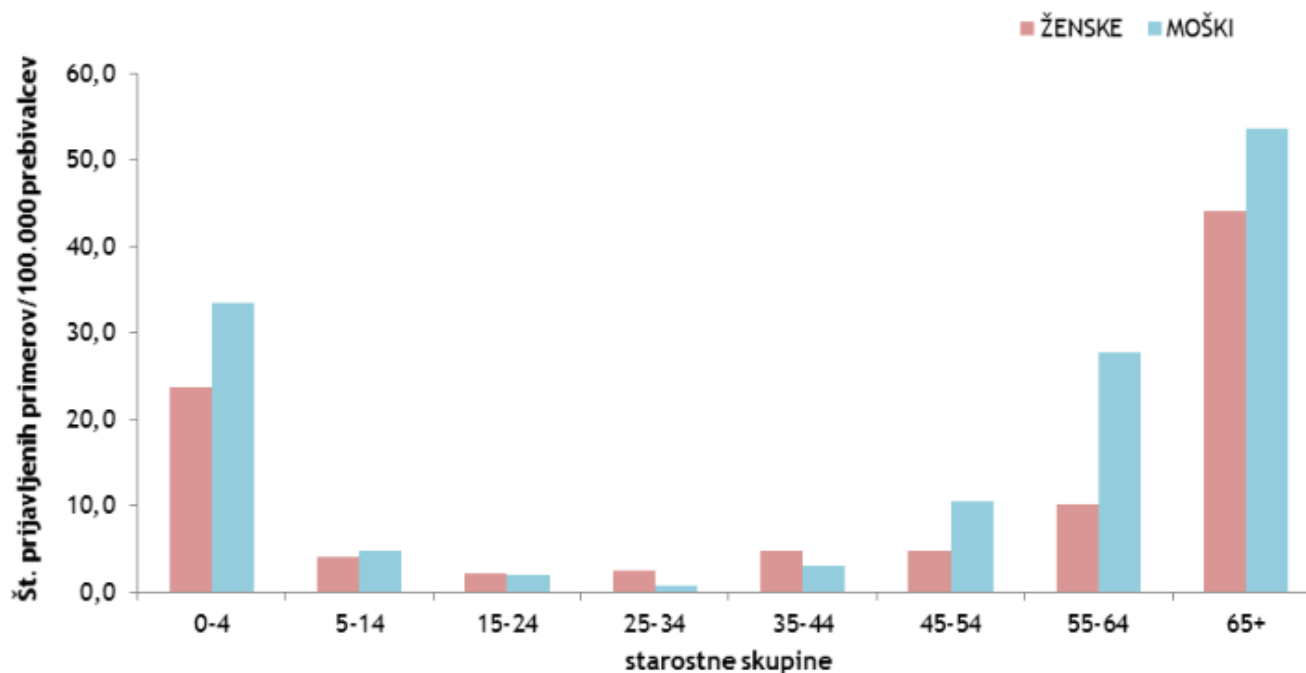
- Starost (do 2 let, nad 65 let).
- Imunska insuficienca, kronične bolezni, prenaseljenost, kolektivno varstvo, slabe socialnoekonomske razmere, alkoholizem, podhranjenost.
- Okužbe dihal (**gripa**)!, vnetne stanja (astma, KOPB, kajenje).

Tesni stiki in sobivanje v kolektivih so pomemben dejavnik tveganja za pnevmokokno nosilstvo in posledično okužbo.

Tabela 54 Prijavljeni primeri in incidenčne stopnje invazivnih pneumokoknih okužb, Slovenija, 2013–2017

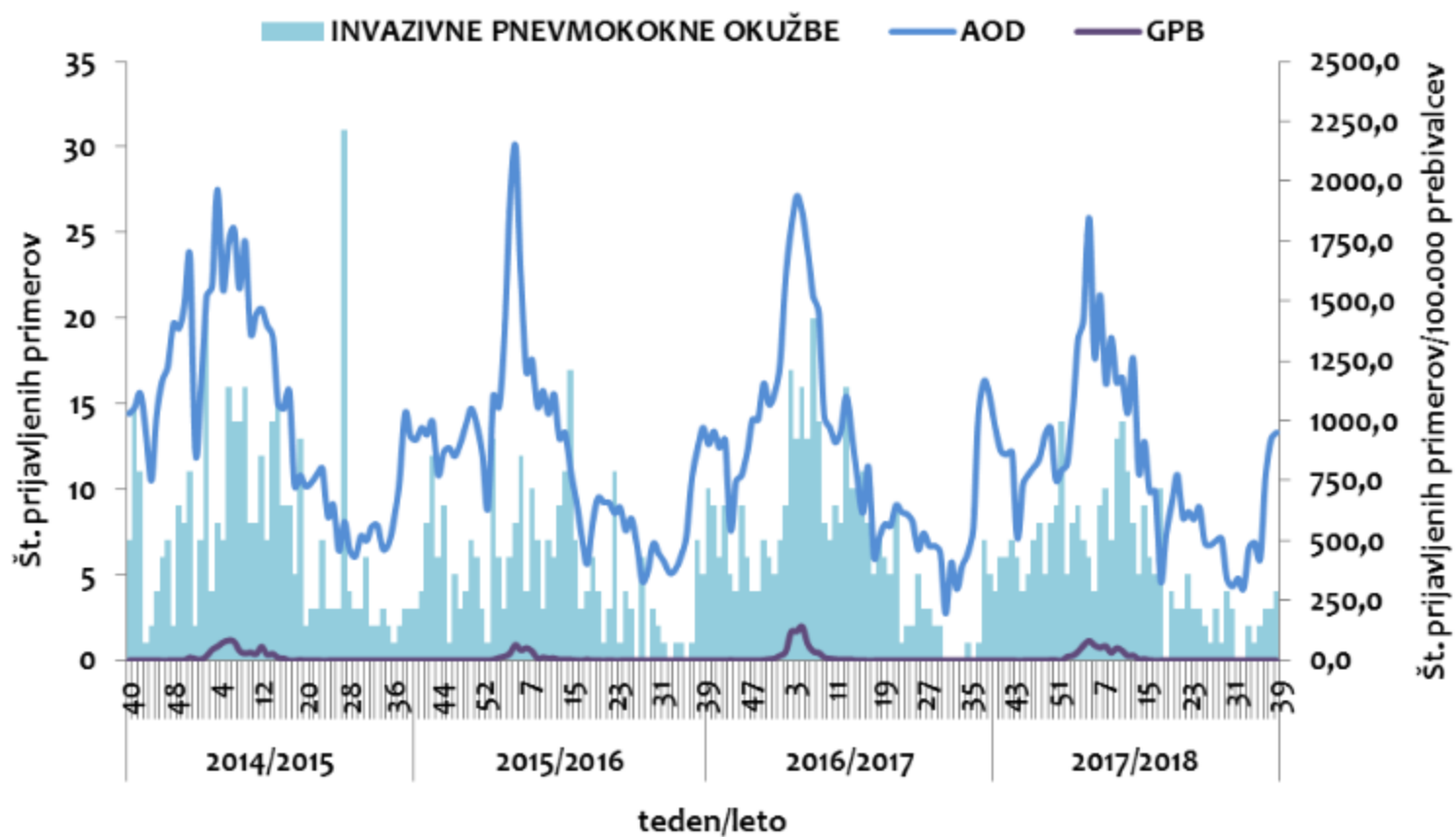
LETO	2013	2014	2015	2016	2017
Št. prijav	278	276	332	281	328
Primeri/ 100 000	13,5	13,4	16,1	13,6	15,9

Slika 94 Prijavne incidenčne stopnje invazivnih pneumokoknih okužb po starosti in spolu, Slovenija, 2017

Vir: NIJZ, Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji v letu 2017

Slika 7 Tedenska incidenca AOD in GPB in število zbolelih z invazivno pnevmokokno okužbo v sezonah 2014/2015–2017/2018

Vir: NIJZ, Epidemiološko spremljanje nalezljivih bolezni v Sloveniji v letu 2017

Velik javnozdravstveni problem predstavlja naraščanje odpornosti pnevmokokov proti antibiotikom.

Največ antibiotikov se ambulantno predpiše pri otrocih od 1 do 4 let: 1160 Rp/1000/leto, sledijo >85 let.

Zunajbolnišnične pljučnice (ZBP)

- Večina ZBP etiološko ni opredeljenih. V prospektivnih raziskavah, kjer so uspeli dokazati povzročitelja ZPB, je bil najpogostejši povzročitelj *S. pneumoniae*.

Welte et al. Thorax 2012. 71-9.

ZPB V SLOVENIJI

- V bolnišnice je zaradi ZBP v povprečju sprejetih 6000 bolnikov; 20.000 do 30.000 bolnikov zdravljenih ambulantno.
- **Okoli 40 % bolnikov je starejših od 65 let.**
- Pljučnica je pomemben vzrok smrti (več kot 10 % smrtnost v bolnišnici zdravljenih bolnikov). Smrtnost zaradi ZBP strmo narašča po 65. letu pri starostnikih je še večja).

Mušič E et al. Priporočila za obravnavo zunajbolnišnične pljučnice odraslih. Zdrav Vestn 2010.

Cepiva proti pnevmokoknim okužbam

23-valetno polisaharidno cepivo (od starosti 2 let naprej).

10-valentno konjugirano cepivo (za otroke od 6 tednov do 5 let).

13-valentno konjugirano cepivo (za otroke od 6 tednov in odrasle).

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam

Cepljenje dojenčkov, rojenih oktobra 2014 in naprej v breme OZZ.

Cepljenje zdravstveno ogroženih otrok in odraslih v breme OZZ.

Samoplačniško cepljenje.

Cepljenje dojenčkov proti pnevmokoknim okužbam (rutinski program)

Tabela 3: Precepljenost (v %) proti pnevmokoknim okužbam, 2015 - 2017

REGIJA	2015	2016	2017
CELJE	38,2	52,0	59,1
GORICA	50,2	55,9	66,4
KOPER	50,9	50,9	54,9
KRANJ	64,6	46,4	52,0
LJUBLJANA	54,7	46,9	55,2
MARIBOR	34,9	44,8	45,8
M. SOBOTA	45,1	66,2	63,2
N. MESTO	42,2	53,2	54,9
RAVNE	52,8	50,5	63,0
SLOVENIJA	48,8	49,4	55,2

Cepljenje oseb proti pnevmokoknim okužbam izven rutinskega programa

STAROSTNE SKUPINE	CEPLJENI PROTI PNEVMOKOKNIM OKUŽBAM					
	zdravstvena indikacija		drugi		SKUPAJ	
	B*	R**	B	R	B	R
0-4	774	269	364	406	1138	675
5-18	77	16	39	3	116	19
19-64	1088	103	226	18	1314	121
≥ 65	1170	163	307	40	1477	203
SKUPAJ	3109	551	936	467	4045	1018

* bazično cepljenje
** revakcinacija

Vir: Poročilo o izvajanju cepljenja v Sloveniji v letu 2017-preliminarni podatki
http://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/preliminarno_porocilo_2017_ostala_cepljena.pdf

Zaključki

- Breme invazivnih in neinazivnih pnevmokoknih okužb v Sloveniji je veliko.
- Rezistenca pnevmokokov na antibiotike.
- Orodje za znižanje javnozdravstvenega bremena pnevmokoknih okužb je cepljenje, vključno s cepljenjem proti gripi.